

Dosarul nr. 2ra-513/23
2-21015022-01-2ra-05042023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (T. Balan)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (A. Panov, A. Braga, V. Mihaila)

DECIZIE

22 noiembrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Aliona Donos
Ion Malanciuc

examinând recursurile declarate de Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și de Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cucu împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 01 februarie 2021, Ion Cucu a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Easy Credit” SRL cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, la data de 23 mai 2017, de către Judecătoria Drochia, sediul Glodeni a fost eliberat titlu executoriu privind încasarea în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL a sumei de 11 988 de lei, cu titlu de datorie pe împrumut și a sumei de 359,64 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

A menționat că, la data de 12 octombrie 2020, de către executorul judecătoresc Alla Priseajnaia a fost emisă o încheiere, prin care a fost calculată dobânda de întârziere rezultată din neexecutarea documentului executoriu din 23 mai 2017, emis de către Judecătoria Drochia, sediul Glodeni, iar la data de 26 noiembrie 2020, a emis o încheiere cu privire la încetarea procedurii de executare, în care a fost indicat că, el a achitat în beneficiul OCN „Easy Credit” SRL datoria în sumă totală de 12 347,64 de lei, cheltuielile de executare în sumă de 1 999,76 lei, avansarea creditorului în sumă de 540 de lei și dobânda de întârziere în sumă de 6 960,74 de lei, iar în total suma de 21 848,14 lei.

A susținut că, a achitat datoria pe un contract de împrumut, pentru care nu și-a dat consimțământul și nu a însușit banii prevăzuți în contract, el fiind victima unui act de escrocherie din partea lui Ianoș Tommasov, care prin magazinul „Darwin” a luat un credit de la OCN „Easy Credit” SRL, cu buletinul său de identitate și fără consimțământul lui.

A afirmat că, pentru faptul dat, Ianoș Tommasov a fost tras la răspundere penală și a fost condamnat prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 13 noiembrie 2018 și decizia Curții de Apel Bălți din 25 septembrie 2019.

A comunicat că, împreună cu alte 35 de persoane au fost recunoscute ca părți vătămate și civile în urma escrocheriei săvârșite de către Ianoș Tommasov.

A mai menționat că, în dosarul penal de învinuire a lui Ianoș Tommasov, instanța nu s-a pronunțat privitor la anularea contractelor dolosive, invocând faptul adresării cu cerere aparte în ordine civilă.

A evidențiat că, banii încasați de către OCN „Easy Credit” SRL și banii încasați de către executorul judecătoresc cu titlu de taxe aferente se bazează pe un contract de împrumut dolosiv, despre care nu a știut și nu a însușit bunurile cumpărate, precum și nu și-a dat consimțământul, astfel, consideră că, contractul de împrumut este nul.

A solicitat constatarea nulității absolute a contractului de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016 perfectat de către ÎCS „Easy Credit” SRL în raport cu Ion Cucu și încasarea din contul pârâtului ÎCS „Easy Credit” SRL în beneficiul său a sumei încasate ilegal, în baza unui act juridic nul, în mărime de 21 848,14 de lei, a sumei de 21 848,14 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei.

Prin hotărârea din 12 aprilie 2021 a Judecătorei Drochia, sediul Glodeni, a fost respinsă acțiunea depusă de către Ion Cucu ca fiind neîntemeiată și nefondată.

Prin decizia din 26 octombrie 2021 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către Ion Cucu, a fost casată integral hotărârea primei instanțe și a fost pronunțată o nouă hotărâre, prin care acțiunea depusă de către Ion Cucu a fost admisă parțial, a fost declarat nul contractul de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, încheiat între OCN „Easy Credit” SRL și Ion Cucu și a fost încasată de la OCN „Easy Credit” SRL în beneficiul lui Ion Cucu suma de 12347,64 de lei, cu titlu de restituire a sumei încasate. În rest, acțiunea a fost respinsă. Au fost încasate de la OCN „Easy Credit” SRL în beneficiul lui Ion Cucu cheltuielile de judecată în sumă de 2876 de lei.

Prin decizia din 02 martie 2022 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de către Ion Cucu, reprezentat de către avocatul Emilian Meșca și OCN „Easy Credit” SRL, au fost casate decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a fost restituită cauza spre rejudecare, după competență, la Judecătoria Chișinău, sediul Centru.

Prin hotărârea din 09 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial.

S-a constatat nul contractul de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, încheiat între Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și Ion Cucu.

S-a încasat de la Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Ion Cucu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei și taxa de stat în sumă de 370,45 lei. În rest, acțiunea s-a respins.

La 07 septembrie 2022, Cucu Ion, a depus cererea de apel, solicitând casarea hotărârii din 09 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 09 august 2022, Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată, a depus cererea de apel, solicitând casarea hotărârii din 09 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a cererii de chemare în judecată.

Prin decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-au respins cererile de apel depuse de Cucu Ion și de către Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și s-a menținut hotărârea din 09 august 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a notat că, instanța de fond just a concluzionat că, din sentința Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 13 noiembrie 2018 rezultă cu certitudine că, Ion Cucu nu cunoștea nici o persoană dintre cele prezente la întocmirea contractului de împrumut, aceste persoane nu i-au explicat ce fel de acte urmează să semneze și, contrar normelor ce reglementează încheierea contractului de împrumut, nu au negociat condițiile contractului cu el.

Instanța ierarhic inferioară a reținut că, reaua-credință a reprezentanților împrumutătorului se demonstrează și prin faptul că, aceștia au omis să-i transmită reclamantului un exemplar de pe contractul încheiat și, totodată, au omis să-i transmită bunurile, pentru procurarea cărora a fost contractat împrumutul, eliberându-le unei alte persoane decât cea cu care au contractat. Aceste acțiuni (inacțiuni) just au determinat instanța de judecată să concluzioneze că, reprezentanții împrumutătorului nu și-au îndeplinit obligațiunile pe care le-au avut la încheierea contractului contestat. Prin urmare, contractul de împrumut nr.659456360 din 14 iulie 2016 este lovit de nulitate absolută, deoarece este un act juridic semnat de către Ion Cucu în lipsa consimțământului său. Prin urmare, instanța de fond corect a constatat nul contractul de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, încheiat între Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și Ion Cucu.

De asemenea a reținut ca fiind justă soluția instanței de fond prin care a fost respinsă pretenția cu privire la încasarea de la pârâțul a sumei de 21 848,14 de lei, or, prin sentința Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 13 noiembrie 2018 a fost admisă acțiunea civilă înaintată de către Ion Cucu și a fost încasată de la inculpatul Ianoș Ivanovici Tommasov în beneficiul lui Ion Cucu suma de 13 757,40 de lei, dintre care suma de 12347,64 de lei, cu titlu de datorie și suma de 1 409,76 de lei, cu titlu de cheltuieli ale executorului judecătoresc.

În final, instanța de apel a conchis că, prima instanță justificat s-a pronunțat asupra obiectului litigiului, cauza fiind judecată cu pronunțarea asupra tuturor aspectelor juridice, asupra tuturor capetelor de cerere, cu trimitere la probele administrate și apreciate cu respectarea normelor de drept, iar argumentele invocate de către Cucu Ion și de către reprezentantul Organizației de Creditare Nebancară

„Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată, în cererile de apel sunt neîntemeiate și nu pot fi reținute. Totodată, consideră că în temeiul art.94 din Codul de procedură civilă, instanța de fond just a încasat de la către Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Cucu Ion taxa de stat în sumă de 370,45 (trei sute șaptezeci lei 45 bani) lei, proporțional pretențiilor admise.

La 24 martie 2023, prin intermediul poștei electronice, Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele indicate în cererea motivată de apel.

În esență recurentul a comunicat că, hotărârea primei instanțe cât și decizia instanței de apel drept sunt neîntemeiate și ilegale, fiind emise cu aplicarea și interpretarea eronată a normelor de drept material și procedural, aprecierea probelor de către instanțe fiind arbitrară și eronată.

A evidențiat că, în situația creată prin decizia instanței fond și de apel survine o îmbogățire nejustificată a lui Cucu Ion, or, acesta dispunând la moment de un document executoriu ce se află în executare pentru încasarea prejudiciului cauzat prin infracțiune, dorește o dublare a acestui prejudiciu prin inducerea în eroare a instanței și redarea tendențios greșită a situației de fapt.

În opinia recurentului, Cucu Ion la semnarea contractului de împrumut urma să conștientizeze acțiunile sale, în situația în care menționează că „prin înșelăciune” a semnat contract de împrumut, cunoscând din timp că va avea anumite beneficii prin semnarea acestuia, și anume primirea unei recompense. Astfel, Cucu Ion a consimțit semnarea contractului de împrumut pentru a obține suma de 400 lei de la Tommasov Ianoș, fapt care a fost ascuns de către Cucu Ion față de creditorul OCN „Easy Credit” SRL la momentul semnării contractului de împrumut. Inducerea în eroare lui Cucu Ion nu a avut loc ca urmare a „comportamentului dolosiv” manifestat de către reprezentanții/intermediarii OCN „Easy Credit” SRL, însă a fost realizat în prealabil de către persoana terță, Tommasov Ianoș, fapt dedus cu certitudine din sentința emisă de Judecătoria Drochia, sediul Glodeni din 13.11.2018 în baza art. 190, alin. 5 din Codul penal.

A concluzionat că, este cert faptul că OCN „Easy Credit” SRL nu poartă nici o vină (intenționată sau din imprudență) cu faptul înșelării lui Cucu Ion, or, acesta, inconștient/din necunoaștere s-a lăsat înșelat de către Tommasov Ianoș.

În final, recurentul a reiterat că, printre împrejurările care înlătura răspunderea delictuală reprezintă consimțământul reclamantului, or, pretinsa fapta prejudiciabilă nu are caracter ilicit, deoarece Cucu Ion a consimțit semnarea contractului de împrumut, precum și a acceptat de la Tommasov Ianoș o remunerare de 400 de lei, care evident era una bazată pe o faptă ilicită, fără ași pune anumite semne de întrebare și fără a comunica celorlalte părți contractante despre intențiile ascunse și înțelegerile sale cu condamnatul.

La 27 martie 2023, prin intermediul oficiului poștal, Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel,

solicitând admiterea recursului, cu dispunerea încasării cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 5 000 de lei (în baza Bonului și Mandatului avocatului prezente în materialele dosarului) și restituirea sumei cu titlu de taxă de stat, în toate 3 instanțe, restituirea de către OCN „Easy credit” SRL în beneficiul lui Cucu Ion a sumei încasate cu titlu de dobânzi de întârziere, în valoare de 6 960,74 de lei, încasarea din contul ÎCS „Easy credit” SRL în beneficiul lui Ion Cucu a sumei de 21 848,14 de lei cu titlu de reparare a prejudiciului moral, egal cu suma încasată de la recurent de către creditor și executorul judecătoresc, conform art.333 alin.(3) și art.19 CC.

În motivarea recursului și-a exprimat dezacordul cu decizia instanței de apel, reiterând argumentele indicate în cererea de chemare în judecată și cererea motivată de apel.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Cu referire la termenul de declarare a recursului, instanța de recurs menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis dispozitivul deciziei la 24 ianuarie 2023.

Materialele dosarului confirmă faptul că decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces prin intermediul poștei electronice la 03 februarie 2023 (f.d. 81 verso).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, recursurile declarate de Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și de Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian la 24 martie 2023, respectiv 27 martie 2023, se consideră depuse în termenul stabilit de lege.

La 10 aprilie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererilor de recurs, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței, fapt ce se confirmă prin scrisoarea de însoțire anexată la materialele dosarului (f.d. 103).

La 03 mai 2023, prin intermediul oficiului poștal, executorul judecătoresc, Alla Priseajnaia a depus referință asupra recursurilor, comunicând că procedura de executare a fost încetată, iar documentul executoriu a fost remis Judecătoriei Glodeni ca executat integral pentru a fi anexat la dosarul de arhivă (f.d. 105-106).

La 17 mai 2023, Cucu Ion a depus referință asupra recursului declarat de către SRL „Easy Credit”, solicitând declararea acestuia ca fiind inadmisibil.

Conform art. XI alin. (1) și () din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art.IV, V pct.1–9 și 11–16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția

temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursurile declarate de SRL „Easy Credit” și Cucu Ion au fost depuse până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conexe reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Totodată, având în vedere că legea procedural civilă, care impune obligații noi anulează sau reduce drepturile procedurale ale participanților la proces, limitează exercitarea unor drepturi ori stabilește sancțiuni procedurale noi sau suplimentare, nu are putere retroactivă recursul se va examina conform procedurii de judecare a recursului în vigoare la data depunerii acestuia, deoarece după sensul său norma referitoare la temeiuri cuprinde și procedura, or, temeiurile nu pot fi separate de procedura de examinare și soluționare, ele fiind un tot întreg organic.

În conformitate cu prevederile art. 431 din Codul de procedură civilă, examinarea recursului împotriva deciziilor instanțelor de apel ține de competența Curții Supreme de Justiție.

Asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

Recursul considerat admisibil se examinează într-un complet din 3, 5 sau 9 judecători ai Curții Supreme de Justiție.

Judecătorii care au examinat admisibilitatea recursului pot participa și la examinarea recursului în cauză.

În conformitate cu art. 440 alin. (3) din Codul de procedură civilă, dacă este considerat admisibil, completul examinează recursul în fond.

Art. 442 din Codul de procedură civilă reglementează că, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs, legalitatea hotărârii contestate prin prisma temeiurilor prevăzute la art.432. Instanța invocă, din oficiu, neatragerea în proces a persoanelor ale căror drepturi sunt lezate prin hotărâre.

În recurs nu pot fi administrate noi dovezi, cu excepția celor care dovedesc cheltuielile de judecată. Aprecierea probelor dată de prima instanță și de instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului când se invocă temeinic art.432 alin.(1) lit. e) sau când Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare, prevederile art.372 alin.(1) se aplică în mod corespunzător.

Instanța de recurs este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor esențiale invocate în recurs.

Conform art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul considerat admisibil se examinează fără înștiințarea și audierea participanților la proces, cu excepția recursului în care se invocă întemeiat art.432 alin.(1) lit.b) și e). Completul poate decide și în alte cazuri invitarea participanților în ședință pentru a se pronunța cu privire la recursul considerat admisibil.

Verificând decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate în cererile de recurs, pe baza materialelor din dosar, în coroborare cu normele de drept aplicabile, Completul de judecată constată că la caz se consideră admisibile recursurile declarate, și se impune

necesitatea respingerii recursului declarat de către Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian și admiterii recursului declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei hotărâri noi, din motivele ce succed.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a), b), c) și (4) din Codul de procedură civilă (în vigoare până la 01.09.2023), se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată, a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată, a interpretat în mod eronat legea.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărâre.

După cum rezultă din materialele cauzei, la 01 februarie 2021, Ion Cucu a depus cerere de chemare în judecată împotriva OCN „Easy Credit” SRL cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral.

Fiind investită cu judecarea pricinii în cauză, de către prima instanță, prin hotărârea din 09 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial, s-a constatat nul contractul de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, încheiat între Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și Ion Cucu, s-a încasat de la Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată în beneficiul lui Ion Cucu cheltuielile de asistență juridică în sumă de 2000 de lei și taxa de stat în sumă de 370,45 lei, în rest, acțiunea s-a respins.

Judecând apelurile declarate de către Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și Ion Cucu, instanța de apel la 24 ianuarie 2023 a respins cererile de apel depuse de Cucu Ion și de către Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată și a menținut hotărârea din 09 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că instanțele inferioare nu au stabilit corect temeiurile de fapt și de drept ale speței, fapt ce a succedat interpretarea și aplicarea în mod eronat a normelor de drept material pertinente speței.

La caz, instanța de recurs constată, la data de 14 iulie 2016, între ÎCS „Easy Credit” SRL, în calitate de împrumutător și Ion Cucu, în calitate de împrumutat, a fost încheiat contractul de împrumut nr. 659456360, prin care ÎCS „Easy Credit” SRL a acordat lui Ion Cucu un împrumut bănesc în mărime de 8 052 de lei cu dobândă, cu termenul final de rambursare la 14 iunie 2017.

Conform sentinței din 13 noiembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Glodeni, emisă în cauza penală nr. 1-67/2018 (devenită irevocabilă prin decizia Curții Supreme de Justiție din 18 august 2021), Ianoș Ivanovici Tommasov, având scopul unic și intenția directă de sustragere a averii străine în folosul său și dobândire ilegală a profitului, în perioada lunilor februarie-august 2016, folosindu-se de încrederea locuitorilor raioanelor Fălești, Glodeni, Ungheni și Rîșcani, care a fost exploatată cu rea-voință, înșelând și inducând în eroare victimele, contând și folosindu-se pe naivitatea și credibilitatea acestora, sub pretextul primirii a unor remunerări bănești în urma semnării unor acte din numele acestora, privind trecerea unor automobile peste hotarele Republicii Moldova în Ucraina, a convins victimele să se deplaseze la sediul magazinelor „Darwin”, „Moldcell” și „Moldtelecom”, situate în or. Glodeni, unde ele fiind înșelate și induse în eroare, au semnat contracte privind procurarea în credit a tehnicii în asortiment, care ulterior a fost însușită de Ianoș Tommasov (...). Tot el, la data de 14 iulie 2016, în circumstanțele indicate, folosindu-se de încrederea lui Ion Cucu, l-a convins pe ultimul să se deplaseze la sediul magazinului „Darwin” situat în or. Glodeni, unde el, fiind înșelat și dus în eroare, a semnat contractul nr. 659456360 privind procurarea în credit pe numele său prin intermediul ÎCS „Easy Credit” SRL a telefonului mobil de model „Samsung A310”, care a fost primit și însușit de Ianoș Tommasov prin înșelăciune, prin ce a cauzat părții vătămate o daună materială în sumă de 7 179 de lei.

La adoptarea sentinței, instanța a reținut ca probă și procesul-verbal de audiere a părții vătămate Ion Cucu, din care rezultă că, acesta a declarat că, pe data de 14 iulie 2016, aproximativ pe la orele 09:00, a fost telefonat de către Nicolae Drogali, care i-a comunicat să se ducă în centrul or. Glodeni pentru a ajuta o persoană care aduce mașini de peste hotarele țării și este nevoie să semneze careva acte. Tot la telefon i-a comunicat că, în rezultatul acestor acțiuni va fi remunerat de către persoana respectivă cu o sumă de bani, însă urmează să-și ia buletinul de identitate cu el. Inițial a fost de acord, deoarece îl cunoaște pe Nicolae Drogali de mai mult timp. La scurt timp a plecat în centrul or. Glodeni și lângă magazinul „Linela” s-a întâlnit cu Nicolae Drogali, care era cu o persoană de origine romă, pe care a văzut-o pentru prima dată, acesta s-a prezentat cu numele Vasile, iar Nicolae Drogali a confirmat că-l cunoaște. Persoana de origine romă i-a repetat cele spuse de Drogali pe telefon. Tot în timp ce se aflau în fața magazinului „Linela”, persoana de origine romă i-a cerut buletinul, comunicându-i că, pleacă să-l înregistreze și în scurt timp îl va chema să semneze. Peste aproximativ zece minute, persoana de origine romă l-a telefonat pe Drogali, comunicându-i că, este necesar să vină să semneze. Astfel, împreună cu Drogali a plecat la magazinul „Darwin” din or. Glodeni, în magazin se aflau persoana de origine romă și vânzătoarea. Vânzătoarea i-a dat un pachet de acte, iar în timpul acesta persoana de origine romă îi arăta unde să semneze. În timp ce se semna, atât vânzătoarea, cât și persoana de origine romă nu i-au explicat ce acte semnează, însă era încrezut că, se semnează pentru aducerea unei mașini, precum i-a fost explicat din start. După ce s-a semnat toate actele, au fost luate de către persoana de origine romă și împreună cu acesta a ieșit din magazin, mergând spre centrul or. Glodeni. În fața pieței persoana de origine romă în prezența lui Drogali i-a dat suma de 400 de lei și buletinul de identitate.

Potrivit sentinței Judecătorei Drochia, sediul Glodeni din 13 noiembrie 2018, Ianoș Ivanovici Tommasov și-a recunoscut vinovăția pe deplin, totodată recunoscând și circumstanțele în care l-a prejudiciat pe Ion Cucu, descrise de către ultimul în procesul-verbal de audiere a sa în calitate de parte vătămată. Prin sentința menționată, Ianoș Ivanovici Tommasov a fost declarat vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal, fiindu-i stabilită pedeapsă definitivă cu închisoare pe un termen de 9 ani și 1 zi, cu executare în penitenciar de tip închis, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea legată de comercializarea bunurilor pe un termen de 5 ani.

Sintetizând cele menționate și constatate supra, instanța de recurs reține cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de împrumut următoarele.

Conform art. 195 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), act juridic civil este manifestarea de către persoane fizice și juridice a voinței îndreptate spre nașterea, modificarea sau stingerea drepturilor și obligațiilor civile.

Potrivit art. 196 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), actul juridic unilateral este manifestarea de voință a unei singure părți. Actul juridic unilateral poate da naștere la obligații pentru terți numai în cazurile prevăzute de lege.

Actului juridic unilateral se aplică în modul corespunzător dispozițiile privind obligațiile și contractele dacă aceasta nu contravine legii sau caracterului unilateral al actului juridic.

Actul juridic bilateral este manifestarea de voință concordantă a două părți.

Actul juridic multilateral este manifestarea de voință a trei sau a mai multe părți.

Conform art. 199 alin. (1)-(2) din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), consimțământ este manifestarea, exteriorizată, de voință a persoanei de a încheia un act juridic.

Consimțământul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernământ, este exprimat cu intenția de a produce efecte juridice și nu este viciat.

Conform art. 216 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), actul juridic este nul în temeiurile prevăzute de prezentul cod (nulitate absolută).

Actul juridic poate fi declarat nul, în temeiurile prevăzute de prezentul cod, de către instanța de judecată sau prin acordul părților (nulitate relativă).

Conform art. 220 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), actul juridic sau clauza care contravine normelor imperative sunt nule dacă legea nu prevede altfel.

Actul juridic sau clauza care contravine ordinii publice sau bunelor moravuri sunt nule.

Nulitatea clauzei nu atrage nulitatea întregului act juridic dacă se poate presupune că acesta ar fi fost încheiat și în lipsa clauzei declarate nulă.

Potrivit art. 867 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părți (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeași sumă sau bunuri de același gen, calitate și cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

Relevante cauzei sunt prevederile art. 14 din Codul civil, care stabilesc că, nicio persoană nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ea a săvârșit-o sau la care a participat.

Nicio persoană nu poate obține un avantaj din comportamentul său ilicit sau de rea-credință.

Instanța de recurs reține că, ÎCS „Easy Credit” și-a onorat obligațiunile sale depline conform contractului și a acordat suma de bani solicitată, iar Cucu Ion punând semnătura în contract și-a asumat obligațiunea față de bancă de a restitui suma împrumutului acordat.

La acest capitol, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că, circumstanțele constatate prin sentința irevocabilă enunțată supra atestă că, Cucu Ion a acționat cu rea credință în raport cu ÎCS „Easy Credit” SRL la încheierea contractului de împrumut, or, suma care i-a fost achitată de 400 de lei de o persoană terță ca recompensă pentru simpla semnare a contractului de împrumut denotă intenția acestuia de a-l semna și producerea efectelor ulterioare ale acestuia. Ulterior, însă, a invocat faptul că nu ar fi știut ce semnează pentru a se elibera de obligațiile asumate. Prin urmare, la caz, Cucu Ion nu poate solicita constatarea nulității contractului de împrumut, or, în corespundere cu prevederile art. 14 din Codul civil, reclamantul nu poate invoca, la întemeierea pretenției sale (la caz constatarea nulității contractuale), fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot el a săvârșit-o sau la care a participat.

Conform art. 228 din Codul civil (în redacția în vigoare până la 01.03.2019), actul juridic a cărui încheiere a fost determinată de comportamentul dolosiv sau viclean al uneia din părți poate fi declarat nul de instanța de judecată chiar și în cazul în care autorul dolului estima că actul juridic este avantajos pentru cealaltă parte.

Dacă una dintre părți trece sub tăcere anumite împrejurări la a căror dezvăluire cealaltă parte nu ar mai fi încheiat actul juridic, anularea actului juridic poate fi cerută numai în cazul în care, în baza principiului buneii-credințe, se putea aștepta ca cealaltă parte să dezvăluie aceste împrejurări.

În cazul în care dolul este comis de un terț, actul juridic poate fi anulat numai dacă se demonstrează că cealaltă parte a știut sau trebuia să știe despre dol.

Reieșind din conținutul normei juridice enunțate supra, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție, evidențiază că, dolul constă în inducerea în eroare a unei persoane prin mijloace dolosive sau vicleane pentru a o determina să încheie un act juridic, fiind format din două elemente constitutive, elementul subiectiv, care constă în intenția de a induce în eroare o persoană pentru a o determina să încheie un act juridic și elementul obiectiv, care constă în utilizarea mijloacelor vicleane pentru realizarea intenției de a induce în eroare.

Sub acest aspect, instanța de recurs reiterează că, consimțământul lui Cucu Ion la încheierea contractului de împrumut a fost unul valabil, provenit de la o persoană cu discernământ, exprimat cu intenția de a produce efecte juridice, or, atât Tommasov Ianoș cât și Cucu Ion au avut o înțelegere premeditată și clară, ultimul fiind remunerat cu 400 de lei pentru intervenția sa la încheierea contractului de împrumut. Prin urmare, este irelevantă critica reclamantului precum că a fost indus în eroare.

Totodată, la acest capitol, instanța de recurs reiterează că atât Tommasov Ianoș cât și Cucu Ion nu pot invoca nulitatea contractului de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, între ÎCS „Easy Credit” SRL, în calitate de împrumutător și Ion Cucu, în calitate de împrumutat, or, acționând cu rea-credință, nu pot invoca, la întemeierea pretențiilor sale, fapta ilicită sau de rea-credință pe care tot ei au săvârșit-o sau la care au participat.

În consecință, instanța de recurs consideră neîntemeiată solicitarea reclamantului privind constatarea nulității contractului de împrumut nr. 659456360 din 14 iulie 2016, între ÎCS „Easy Credit” SRL, în calitate de împrumutător și Ion Cucu, în calitate de împrumutat, prin urmare va fi respinsă.

Cu referire la pretenției reclamantului cu privire la încasarea sumei, instanța de recurs menționează următoarele.

După cum s-a constatat supra, la 14 iulie 2016 a fost încheiat contractul de împrumut nr. 659456360 între ÎCS „Easy Credit” SRL, în calitate de împrumutător și Ion Cucu, în calitate de împrumutat.

Totodată, prin sentința menționată a fost admisă cererile civile înaintate de către părțile vătămate, inclusiv și de către Cucu Ion și s-a dispus încasarea de la Tommasov Ianoș în beneficiul lui Cucu Ion a prejudiciului cauzat de către inculpat în sumă de 13 757,40 de lei. Sentința în cauză a fost atacată cu recurs la Curtea de Apel Bălți, astfel fiind emisă o decizie la data de 25.09.2019 conform căruia Tommasov Ianoș a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 190 alin. (5) din Codul penal fiind menținută sentința primei instanțe în ce privește încasarea de la Tommasov Ianoș în beneficiul părților vătămate a prejudiciilor cauzate, inclusiv și în privința lui Cucu Ion. Astfel, instanța de recurs reiterează, că prin sentința nr. 1-67/2018 din 13.11.2018, s-a admis acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Cucu Ion, astfel s-a dispus încasarea de la inculpatul Tommasov Ianoș în beneficiul lui Cucu Ion, suma de 13 757,40 de lei.

În conformitate cu prevederile art. 59 alin. (1) din Codul de procedură civilă, parte în proces (reclamant sau pârît) poate fi orice persoană fizică sau juridică prezumată, la momentul intentării procesului, ca subiect al raportului material litigios.

Prin urmare, instanța de recurs, analizând prezenta speță, constată că reclamantul Cucu Ion a înaintat acțiune împotriva ÎCS „Easy Credit” SRL, care este pârât necorespunzător în partea pretenției referitoare la încasarea sumei. Or, din cererea de chemare în judecată se constată cu certitudine că, pârât pe acest capăt de acțiune urma să fie Tommasov Ianoș.

În acest context, instanța de recurs constată că pretenția privind repararea prejudiciului a fost îndreptată față de un pârât necorespunzător.

Prin urmare, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că Cucu Ion incorect și-a îndreptat acțiunea față de ÎCS „Easy Credit” SRL în partea pretenției referitoare la încasarea sumei, care reieșind din analiza materialelor cauzei nu poate fi subiect în raportul material litigios.

Instanța de recurs evidențiază că în conformitate cu prevederile art. 27 din Codul de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul

subiectiv material sau de interesul legitim supus judecării, precum și de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea și mijloacele procedurale de apărare.

Instanța nu admite dispunerea de un drept sau folosirea modalității de apărare dacă aceste acte contravin legii ori încalcă drepturile sau interesele legitime ale persoanei.

Astfel, dreptul de a alege pârâțul aparține reclamantului, iar instanțele de judecată sunt obligate să se expună pe acțiunea depusă în limitele cerințelor formulate față de pârâții atrași.

În contextul celor expuse, instanța de recurs consideră necesar de a respinge acțiunea înaintată de Cucu Ion.

Din considerentele menționate, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian și de a admite recursul declarat de către Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată, cu casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe și pronunțarea unei hotărâri noi de respingere a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de Cucu Ion, reprezentat de avocatul Meșca Emilian.

Se admite recursul declarat de Organizația de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează integral decizia din 24 ianuarie 2023 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea 09 august 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Cucu împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral și se pronunță o hotărâre nouă, prin care:

Se respinge acțiunea depusă de Ion Cucu împotriva Organizației de Creditare Nebancară „Easy Credit” Societate cu Răspundere Limitată cu privire la constatarea nulității contractului de împrumut, încasarea sumei și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Aliona Miron

judecători

Aliona Donos

Ion Malanciuc